Engin Erkiner: *Almanya'da 1980'li ve 1990'lı yıllarda okullarda uygulanan seçmeli Türkçe ve Kürtçe derslerinden edinilen deneyim, bir deneyim olarak yararlı olabilir.* Önce okullarda seçmeli Türkçe dersleri vardı. Bu ders konusunda herkesin amacı farklıydı.

Almanya hükümeti, göçmenlerin çocuklarıyla birlikte geldikleri ülkeye döneceklerini düşünüyordu ve ikinci kuşak çocukların dönüşte yabancılık çekmemesi için "ana dil dersleri"ni destekliyordu.

Türkiye hükümetlerinin derdi, çocukların "dinine, milletine, devletine" sadık olarak yetiştirilmesiydi. Ders kitaplarında milliyetçi propagandadan, şanlı Türk tarihinin örneklerle anlatımından geçilmiyordu.

1980'li yıllarda Berlin'de politik mülteci olarak bulunan Adnan Binyazar güzel bir Türkçe ders kitapları seti hazırlamıştı. Kitaplarda Türkçenin en iyi yazarlarından seçme yazı ve şiirler yer alıyordu. Nazım Hikmet de vardı, Aziz Nesin de…

Tercüman gazetesi bu kitaplara karşı aylarca süren bir kampanya yürüttü. Sonuçta Berlin Senatosu bu kitapların ders kitabı olarak kullanılması konusundaki onayını geri almak zorunda kaldı.

Kampanyanın arkasında Türkiye Cumhuriyeti devleti bulunuyordu. Amaç, çocukların daha iyi Türkçe öğrenmesi değil, milliyetçiliği öğrenmesiydi.

Ardından Kürtçe seçmeli ders kavgası başladı.

Bazı Kürt aileler okullarda Kürtçe seçmeli ders istediler ve bu talep az sayıda Türkiyeli öğretmen

ve aydın tarafından da desteklendi.

Türkçe anadil derslerinin çoğaltılmasını savunan öğretmenlerin önemli bir bölümü ise, Kürtçe anadil derslerine karşı çıktı.

O yıllarda Kürtçe, dil olarak kabul edilmiyordu ve Kürtçe'den söz etmek bile "bölücülük" sayılıyordu.

Sonuçta bazı eyaletlerde Kürtçe anadil dersleri de okul programlarında yer aldı.

Sonra ne oldu?

Türk öğrencilerin önemli bir bölümü anadil derslerine girmediler.

Çocuğunun eğitim durumuyla ilgilenen aileler anadil derslerini gereksiz bir yük olarak görüyordu.

Bir süre sonra benzer bir durum Kürt öğrencilerde de ortaya çıktı.

Kürtçe anadil derslerine ilgi azaldı ve bu amaçla açılmış sınıflar öğrenci azlığı nedeniyle kapandılar.

Muhtemelen Kürt veliler de bu anadil derslerini gereksiz bir yük olarak görüyordu.

Nedenini anlamak zor değil…

Öğrenci önce iyi Almanca öğrenmeli… Eğitiminin devamı Almancasının iyi olmasına doğrudan bağlı… Aksi durumda dersleri anlayamaz ve sınıfta kalır.

Ardından İngilizce öğrenmeli, hem de iyi öğrenmeli.

Üniversiteye başladığınızda İngilizce metinleri rahatlıkla okuyabilecek durumda olmanız gerekli…

Kürtçe ya da Türkçeyi aileden belirli oranda bilen öğrenciler, bu dilleri daha iyi öğrenip de ne yapacaklar?

Bu soruya olumlu bir cevap vermek zor…

Çevirmenlik mesleğini seçerlerse, Türkçe-Almanca ya da Kürtçe-Almanca çevirmen olurlarsa, bu dilleri iyi bilmeleri gerekiyor, ama bu meslekleri seçenler de fazla değildi.

Değişik Alman üniversitelerini bitirmiş ve Alman firmalarının Türkiye'deki şubelerinde görev yapmak için bu ülkeye gidecek kişilerin genellikle Türkçe kurslarına gittiklerini biliyorum.

Temel Türkçeleri var, ama Türkiye'de yaşamak için yetmez. Bu nedenle Türkçe kursuna gidiyorlar.

Dil, anadil olsa bile, işe yaradığı oranda rağbet görür.

Bunun güzel bir örneği Türkiye'de görülebilir.

İmkanı olan hiçbir veli, çocuğunu Türkçe eğitim yapan liseye göndermez. İngilizce eğitim yapan koleje ya da Alman lisesine gönderir.

Neden?

Çünkü bu okulları bitirenler hem üniversite eğitiminde hem de üniversite sonrasında iş bulmakta büyük avantaja sahip olacaklardır.

Dil'in kendi çekiciliği vardır. Dil zorla öğrenilmez.

"Kürtlere bir türlü Türkçe öğretemedik" diye hayıflananlar, bunun yerine Türkçe'nin etkinliğini nasıl artırabilecekleri üzerinde kafa yormalıydılar.

Türkçe en azından bölge dili olabilseydi, çok kişi, istemeseniz bile bu dili öğrenirdi.

Neden, çünkü en azından bölge çapında işe yarıyor.

ABD Anayasası'nda ülkenin resmi dili yazılı değilmiş!

Neden yazılı olsun ki…

İngilizceyi herkes öğreniyor, istersen öğrenme!

Türklerin bile Türkçe'den kaçmaya başlaması söz konusu olmasaydı, çok sayıda insan Kürtçe

eğitim konusunda mutlaka daha rahat olurdu.